Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

71	

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
January 2011

Ag Foghlaim don Saol agus don Obair (Modúlach)

Aonad 4

Forbairt Phearsanta

[GLW51]

GLW51

DÉ hAOINE 7 EANÁIR, IARNÓIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Ba chóir an t-iatán (ina bhfuil Foinse A) a úsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i Roinn B.
Freagair **gach ceann** de na **cúig** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	**Marcanna**
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Sláinte agus folláine a neartú agus a chothabháil is ábhar don cheist seo.

1 **(a)** Ainmnigh fadhb shláinte fhisiceach **amháin** a bhfuil caitheamh tobac ina chúis léi.

____ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh fáth **amháin** a dtugann daoine óga neamhaird ar rabhaidh shláinte ar phaicéid toitíní.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin agus mínigh modh **amháin** le cuidiú le duine ar mhaith leis/léi éirí as caitheamh tobac.

____

____

____

____ [2]

Inniúlacht a fhorbairt mar thomhaltóirí géarchúiseacha is ábhar don cheist seo.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

2 **(a)** Ainmnigh áit **amháin** a mbeadh duine óg ábalta comhairle airgeadais a fháil.

____ [1]

(b) Mínigh fáth **amháin** a mbeadh fiacha ar dhuine óg atá tugtha do dhrugaí.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh buntáiste **amháin** as teach a ghlacadh ar cíos.

____

____

____

____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Féinfheasacht is ábhar don cheist seo.

3 **(a)** Ainmnigh **dhá** fháth a gcuireann daoine óga iad féin i bpriacal.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh **dhá** phriacal a bheadh ann agus duine óg ag baint úsáid as seomraí comhrá ar an Idirlíon.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin agus mínigh **dhá** sprioc a d'fhéadfadh duine óg a leagan amach dó/di féin le gráid mhaithe GCSE a fháil.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** dhóigh a rachadh saolú linbh i bhfeidhm ar ionchais ghairme na máthar.

1. ____ [2]

2. ____ [2]

(b) Trí thagairt a dhéanamh do **Foinse A agus** do do chuid eolais féin, mínigh na príomhfhreagrachtaí a bhaineann le bheith i do thuismitheoir nua.

____ [6]

5 Trí thagairt a dhéanamh do **Foinse A agus** do do chuid eolais féin, meas na héifeachtaí mothúchánacha is féidir a bheith ag saolú linbh ar lánúnacha óga.

[10]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Sonraíocht Nua

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
January 2011

Ag Foghlaim don Saol agus don Obair (Modúlach)

Aonad 4

Forbairt Phearsanta

[GLW51]

DÉ hAOINE 7 EANÁIR, IARNÓIN

FOINSE A

Iatán: Forbairt Phearsanta

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5

FOINSE A

Páistí a Thógáil

Is eispéireas iontach é páistí a bheith agat ach is rud dúshlánach é don bheirt thuismitheoirí chomh maith. Is féidir cur síos ar thuismíocht mar phost 24 uair sa lá, 365 lá sa bhliain, gan saoire, gan phá agus gan mórán aitheantais. Is iad na mná, den chuid is mó, a bhíonn freagrach as cúram leanaí. Bíonn sé doiligh ag máithreacha in amanna an t-athrú a láimhseáil. In ionad gairm a bheith acu, a bheith ag dul amach ar bhonn sóisialta agus ag déanamh rudaí ar ala na huaire, bíonn orthu aire a thabhairt do leanbh, ní bhíonn an saol sóisialta acu chomh maith céanna agus a bhíodh agus is lú airgead a bhíonn le caitheamh acu.

Foinse: Arna chur in oiriúint ó Thomson (2009), OCR Health & Social Care, Hodder.